

‘Politieke sensitiviteit schiet vooral tekort als mensen te weinig oog hebben voor andermans belangen’

Politiek vormt een rode draad in het leven van spreker en consultant Michel de Visser. Politiek met een grote en kleine p: professionele politiek en het politieke spel in het algemeen. Hij schreef er een boek over.

Lydia Fris

🕒 20 mei 2022, 13:52



Michel de Visser

(beeld Frédérique Bosma)

Tijdens zijn studententijd was Michel de Visser (51) lid van de jongerenvereniging van de VVD in Rotterdam. Tegenwoordig adviseert hij overheden en het bedrijfsleven op het gebied van strategie, bedrijfsvoering en procesmanagement. Zijn boek *Politiek sensitief aan de slag* gaat over het bereiken van een betere samenwerking door politieke sensitiviteit.

Wat bedoelt u met politieke sensitiviteit?

‘Je kunt politieke sensitiviteit beschouwen als het middel om het doel te bereiken, namelijk goede samenwerking. Het is nodig in situaties waarin je moet samenwerken met mensen die andere belangen hebben, en je invloed wilt hebben op de weg naar het best mogelijke resultaat. De term zelf zie ik als iets neutraals, ook al hebben veel mensen er negatieve connotaties bij. Je kunt die sensitiviteit inzetten voor het goede, maar je kunt haar ook verkeerd gebruiken. Neem een keukenmes. Dat mes is een neutraal object, het gaat erom wat je ermee doet: of je maakt er lekkere gerechten mee klaar of je steekt er iemand mee neer. Dat ligt niet aan het mes zelf, maar aan degene die het mes vasthoudt.’

Waarom dit boek?

‘Ik ben gefascineerd door de manier waarop de dingen gaan zoals ze gaan. Hoe komt het dat bij een persconferentie Mark Rutte aan het woord is en niet Hugo de Jonge of andersom? Welke woorden gebruiken ze en wat wordt er níét gezegd? Daar zitten allemaal gedachten achter, en dat boeit me. Of in een bedrijfscontext: normaal sluit het afdelingshoofd aan bij een vergadering, en dan ineens zit de directeur op zijn plaats. Het kan dan helpen inzicht te hebben in het waarom en alles wat daarbij komt kijken. Ik vond het leuk dit onderwerp uit te diepen en wilde iets vernieuwends schrijven.’

Voor wie is dit boek bedoeld?

‘Voor iedereen die samenwerkt met anderen. Van de politiek met de grote P, in Den Haag, tot aan het kerstdiner toe. Het organiseren van zo’n diner is een delicate politieke aangelegenheid: wordt het dit jaar vegetarisch of niet, en wie bepaalt dat? Mag de aanhang meekomen, hoelang moet het minstens ‘aan’ zijn? De ultieme kernboodschap uit het boek is

dat mensen rekening moeten houden met anderen. Politieke sensitiviteit schiet vooral tekort als mensen te weinig oog hebben voor andermans belangen. Dat klinkt heel simpel, maar we zien iedere dag wel dat iemand boos wordt of dat iemand zich ergens ongemakkelijk bij voelt. Het kan beter.'

Waar komt die interesse in politieke sensitiviteit vandaan?

'Die had ik altijd al, op de middelbare school al. Het gedrag van de leerlingen in een klas zou je ook al kunnen zien als een politiek spel, dat er bij iedere docent verschillend uitziet. Bij de een zijn de regels strikt en bij de ander is er veel ruimte. De leerlingen zoeken de grenzen op, en die liggen overal anders. Als ik er nu aan terugdenk, was dat ook een vorm van politieke sensitiviteit. Sommige leerlingen hadden het wel, en hen lukte het iedere keer om net binnen de grenzen te blijven, terwijl andere leerlingen standaard de klas uit werden gestuurd. Het inschatten van de situatie, daar zijn sommige mensen beter in dan anderen. Dat spel kun je doortrekken naar je latere werk. Het is er altijd.'

U schrijft dat gevoel voor de tijdgeest hoort bij politieke sensitiviteit. Hebt u een voorbeeld?

'Er zijn dingen die jaren geleden 'normaal' waren en nu niet meer. Als je dat niet aanvoelt, ga je de bietenbrug op. Met een bontjas maak je nu een ander statement dan dertig jaar geleden. Dat moet je wel doorhebben, anders mis je signalen. Of neem het 'kaarsincident' van Derksen. Je kunt je afvragen: was hij wel of niet politiek sensitief? Dat hangt af van zijn intentie. Wellicht heeft hij het bewust verteld, om te provoceren bijvoorbeeld, en dan is het politiek sensitief, waarbij er wel morele vraagtekens bij kunnen worden geplaatst. Wellicht realiseerde hij zich niet dat deze actie volstrekt ongepast was en is het juist een teken van het ontbreken van politieke sensitiviteit.'

Politieke sensitiviteit gaat ook over het belang van de afwisseling tussen formele en informele werkwijzen.

‘Het gaat erom dat je je ervan bewust bent dat er voortdurend een formele laag is, wat je aan de oppervlakte ziet, en dat er een informele laag is, die je niet kunt zien. Iemand op je werk kan zeggen: ‘Ik ben tegen het voorstel, omdat dit het milieu schaadt’, terwijl er informeel een heel andere reden is om tegen het voorstel te zijn, bijvoorbeeld omdat degene die met het voorstel kwam onlangs iets onaardigs heeft gezegd tegen die persoon. Die denkt dus: *no way* dat ik hem nu nog ga steunen. In een vergadering moet je weten welke relaties de aanwezigen met elkaar hebben. Hebben ze al bedacht of ze ergens voor of tegen gaan stemmen? Dat kom je informeel te weten, en dat heb je nodig om de samenwerking soepeler te laten verlopen. Of neem een sollicitatieproces. De formele kant hieraan is bijvoorbeeld de advertentie in de krant of dat er drie gesprekken worden gevoerd. De informele kant is bijvoorbeeld dat je als sollicitant gaat checken of je al mensen in je netwerk kent die er werken, of dat je buiten de procedure om al een vraag stelt aan het bedrijf. Beide kanten zijn belangrijk.’

In de Bijbel staat: ‘Doe je werk met plezier, alsof je werkt voor de Heer, en niet voor mensen.’

‘Ik vind het een rare tegenstelling. Ik zie niet in waarom je niet met plezier zou kunnen werken voor mensen. In zoverre ben ik het ermee eens dat je dingen met passie en overgave moet doen. Anders is het half werk.’



cover 'Politiek sensitief aan de slag' - beeld Michel de Visser

Deze content van efaidnbmnnibpcajpcglclefindmkaj is uitgeschakeld vanwege uw cookieinstellingen. [Klik hier](#) om uw cookieinstellingen aan te passen.